

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Zielonej Górze**

Zielona Góra, dnia 30 marca 2010 r.

**Pani
Helena Hatka
Wojewoda Lubuski**

LZG-410-20-04/2009, P/09/074

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Zielonej Górze skontrolowała Lubuski Urząd Wojewódzki w Gorzowie Wlkp. („LUW”) w zakresie realizacji zadań wynikających z ustawy z dnia 6 stycznia 2005 r. o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz języku regionalnym². Kontrolą objęto działalność LUW w okresie od 1 stycznia 2007 r. do dnia zakończenia kontroli.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym 5 marca 2010 r., na podstawie art. 60 ustawy o NIK przekazuję Pani Wojewodzie niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działalność LUW w kontrolowanym zakresie.

1. Według danych Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań z 2002 r., województwo lubuskie zamieszkiwało osiem mniejszości narodowych i etnicznych, liczących łącznie 2 845 osób, co stanowiło 0,28% ludności ogółem w województwie. Najliczniejsze mniejszości narodowe to ukraińska (769 osób) i niemiecka (651 osób), a wśród mniejszości etnicznych - łemkowska (791 osób) i romska (277 osób). Z danych uzyskanych przez LUW z gmin na koniec 2003 r. wynikało, że w województwie mieszkały 653 osoby mniejszości romskiej, której największe skupiska znajdowały się w Gorzowie Wlkp. (250 osób) i Nowej Soli (200 osób). W żadnej gminie województwa lubuskiego nie wnoszono o używanie języka mniejszości, jako języka pomocniczego.

¹ Dz.U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701

² Dz.U. Nr 17, poz. 141, ze zm.

2. Wojewoda zapewnił warunki kadrowe i organizacyjne niezbędne do realizacji zadań wynikających z ustawy o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz języku regionalnym. Zadania te zostały przydzielone Wydziałowi Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców LUW oraz Pełnomocnikowi Wojewody do Spraw Mniejszości Narodowych i Etnicznych. Pełnomocnik realizował zadania w zakresie respektowania praw mniejszości, przeciwdziałania naruszaniu tych praw i dyskryminacji osób należących do mniejszości, a także zadania na rzecz rozwiązywania problemów mniejszości. W Wydziale wyznaczono pracownika odpowiedzialnego za wykonywanie zadań na rzecz mniejszości, którego zatrudniono na stanowisku inspektora wojewódzkiego.

3. W okresie objętym kontrolą Wojewoda aktywnie współpracował ze starostami, prezydentami i burmistrzami oraz wójtami, a także szkołami i Lubuskim Kuratorem Oświaty w zakresie spraw i problemów mniejszości, zwłaszcza romskiej. Współpraca ta dotyczyła aktualizacji danych dotyczących stowarzyszeń mniejszości narodowych i etnicznych działających na obszarze województwa lubuskiego oraz realizacji „Programu na rzecz społeczności romskiej w Polsce na lata 2004-2013”.

Zasadniczym celem „Programu” jest doprowadzenie do pełnego uczestnictwa Romów w życiu społeczeństwa obywatelskiego i zniwelowanie różnic dzielących tę grupę od reszty społeczeństwa, szczególnie w dziedzinie edukacji, zatrudnienia, warunków lokalowych, kultury i integracji społecznej. Wymiernym efektem prowadzonych działań było m.in. utworzenie dwóch świetlic środowiskowych, tj. dla Związku Romów w Gorzowie Wlkp. oraz dla Stowarzyszenia Romów w Nowej Soli, w których były realizowane m.in. dodatkowe zadania edukacyjne dla uczniów pochodzenia romskiego. W 2007 roku wyremontowano w Witnicy 7 mieszkań, w których mieszkają Romowie, a w Dobiegniewie dom dla 6-osobowej rodziny romskiej. W 2009 r. zakupiono przyczepę przystosowaną na potrzeby mieszkaniowe romskiego artysty-rzeźbiarza. Ponadto w 2007 r. wydany został pierwszy elementarz „*Miri szkoła*”, a także założono portal internetowy „*Romano elementaro*”, poświęcony edukacji i kulturze Romów. Adresowany jest on do dzieci i młodzieży romskiej, ich rodziców oraz innych osób zainteresowanych językiem, kulturą oraz tradycją romską.

Działania na rzecz mniejszości prowadzone przez Wojewodę w badanym okresie wskazywały priorytet, jakim jest edukacja przedszkolna i wczesnoszkolna dzieci romskich.

Pozytywnie należy ocenić współpracę z organizacjami mniejszości narodowych i etnicznych, chociaż ograniczała się ona do 3 organizacji romskich, spośród 12 organizacji

różnych mniejszości narodowych i etnicznych zarejestrowanych w województwie lubuskim. Spowodowane to było niezgłaszaniem przez te organizacje żadnych potrzeb. O niewielkim zainteresowaniu organizacji mniejszości narodowych współpracą z LUW świadczy fakt, że w spotkaniu koordynacyjnym, zorganizowanym 25 czerwca 2009 r. przez Panią Wojewodę, uczestniczyli przedstawiciele tylko 2 spośród 10 zaproszonych organizacji. Zdaniem NIK, wskazane jest kontynuowanie działań zmierzających do nawiązania współpracy z organizacjami mniejszości narodowych, szczególnie z tymi, które nie uczestniczyły w spotkaniu koordynacyjnym.

4. Lubuski Urząd Wojewódzki przekazywał otrzymane z MSWiA środki na realizację zadań wynikających z „Programu” zgodnie z terminami określonymi w zawartych umowach. Całkowita kwota przekazana w tym okresie na 50 zadań wynosiła 730,4 tys. zł. W 2007 r. zrealizowało 14 zadań na kwotę 247,4 tys. zł, w 2008 r. 14 zadań na kwotę 168,2 tys. zł, a w 2009 r. - 22 zadania na kwotę 314,8 tys. zł.

W umowach na realizację zadań zobowiązano beneficjentów do wykorzystania dotacji zgodnie z przeznaczeniem, na warunkach określonych umową, a także do składania sprawozdań z wykonania zadań wraz z kserokopiami faktur, rachunków i dowodów wypłat, potwierdzonych za zgodność z oryginałem. Przeprowadzone w toku kontroli NIK badanie prawidłowości realizacji i rozliczenia 17 zadań za kwotę 178,6 tys. zł, tj. 24,5% wydatków ogółem wykazało, że środki zostały wydatkowane zgodnie z przeznaczeniem, a kwoty niewykorzystane zwrócono na rachunek bankowy LUW. Dodać należy, że dopiero w 2009 r. LUW podjął kontrolę dotacji przekazanych na zadania realizowane w ramach Programu na rzecz społeczności romskiej w Polsce.

W latach 2007-2009 w LUW prawidłowo sporządzano roczne sprawozdania i informacje dotyczące spraw mniejszości. Na pozytywną ocenę działalności LUW zakresie objętym kontrolą wpłynął również fakt, iż do Wojewody Lubuskiego nie kierowano skarg i protestów z terenu województwa lubuskiego w sprawach związanych z poszanowaniem praw mniejszości narodowych i etnicznych.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Pani Wojewodzie prawo zgłoszenia na piśmie, do dyrektora Delegatury NIK w Zielonej Górze, umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen i uwag zawartych w wystąpieniu.

Otrzymują:
adresat
aa